

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 25Co/126/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4112233391
Dátum vydania rozhodnutia: 18. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Ingrid Doležajová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2014:4112233391.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Ingrid Doležajovej a členov senátu JUDr. Dušana Harbutu a JUDr. Sidónie Sládečkovej, v právnej veci navrhovateľa: POHOTOVOSTĚ, s.r.o., so sídlom Bratislava, Pribinova 25, IČO: 35 807 598, zast. Fridrich Paľko, s.r.o., so sídlom Bratislava, Grösslingova 4, proti odporcovi: Slovenská republika a v jej mene konajúce Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky, Bratislava, Župné námestie 13, o náhradu škody a nemajetkovej ujmy, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 06. 12. 2013 č.k. 8C/202/2012-73, takto

r o z h o d o l :

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa p o t v r d z u j e.

Odporcovi nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa zamietol návrh navrhovateľa, ktorým sa voči odporcovi domáhal náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ktorá mu vznikla nesprávnym úradným postupom Okresného súdu Nitra v označených exekučných konaniach. Odporcovi náhradu trov konania nepriznal.

V odôvodnení svojho rozhodnutia uviedol, že navrhovateľ sa svojim návrhom v konaní domáhal od odporcu náhrady majetkovej škody a nemajetkovej ujmy z dôvodu, že bol účastníkom exekučného konania vedeného na Okresnom súde Nitra, v ktorom súdny exekútor predložil návrh na vykonanie exekúcie spolu s exekučným titulom a požiadal o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, pričom exekučný súd napriek tomu, že vec nevykazovala prvky nadmernej právnej zložitosti a nevyžadovala si takú spoluprácu s účastníkmi konania, rozhodol o žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie až po uplynutí zákonom stanovenej doby, čo charakterizoval ako nesprávny úradný postup vzniknutý nevydaním rozhodnutia v zákonom stanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov, ako aj vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok. Z tohto dôvodu si preto uplatnil majetkovú škodu v celkovej výške 125 eur, pozostávajúcu z nákladov na správu pohľadávky vo výške 70 eur, z nákladov na udržanie a správu informačného systému vo výške 40 eur a z nákladov na administratívu vo výške 15 eur a tiež i náhradu nemajetkovej ujmy v peniazoch, predstavujúcu náhradu vo výške 55 eur za každý mesiac omeškania v činnosti exekučného súdu. Nakoľko navrhovateľ sa obdobného nároku domáhal voči odporcovi i v ďalších konaniach súdu prvého stupňa z dôvodu hospodárnosti podľa § 112 ods. 1 OSP, spojil na spoločné konanie veci vedené pod sp.zn. 8C/202/2012, 8C/203/2012, 8C/204/2012, 8C/205/2012, 8C/206/2012, 8C/207/2012 s tým, že konanie sa bude viesť pod sp.zn. 8C/202/2012. Z hľadiska skutkového stavu mal za preukázané, že vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/202/2012 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 125 eur a nemajetkovú ujmu v sume 582,70 eura, pričom v exekučnom konaní vedenom na Okresnom súde Nitra pod sp.zn. 7Er/789/2011 bola exekútorom podaná žiadosť o udelenie poverenia

na vykonane exekúcie dňa 15. 08. 2011, exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu Bratislava sp.zn. SR 01896/11 a uznesením exekučného súdu zo dňa 22. 03. 2012 č.k. 7Er/789/2011-10 bola žiadosť zamietnutá. V konaní pôvodne vedenom pod sp.zn. 8C/203/2012 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 4.057,56 eura, náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 811,51 eura z dôvodu nesprávneho úradného postupu exekučného súdu v konaní pod sp.zn. 10Er/718/2011, kde žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola podaná dňa 27. 07. 2011 a táto bola zamietnutá uznesením zo dňa 21. 03. 2012 č.k. 10Er/718/2011-11. V ďalšom konaní pôvodne vedenom pod sp.zn. 8C/204/2012 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 505,77 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 101,15 eura za nesprávny úradný postup exekučného súdu v konaní vedenom pod sp.zn. 34Er/878/2011, kde bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručená exekučnému súdu dňa 09. 09. 2011 a táto bola zamietnutá uznesením zo dňa 13. 09. 2011 č.k. 34Er/878/2011-10. V konaní pôvodne vedenom pod sp.zn. 8C/205/2012 si navrhovateľ uplatnil majetkovú škodu vo výške 125 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 1.220,73 eura, pričom z exekučného spisu pod sp.zn. 10Er/906/2010 vyplýva, že žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola doručená exekučnému súdu dňa 24. 11. 2010 a táto bola zamietnutá uznesením zo dňa 01. 06. 2012 č.k. 10Er/906/2010-9. V konaní pôvodne vedenom pod sp.zn. 8C/206/2012 si navrhovateľ uplatňoval majetkovú škodu vo výške 125 eur a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 709,94 eura v súvislosti s exekučným konaním Okresného súdu Nitra pod sp.zn. 19Er/318/2010, v ktorom bola žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie doručená exekučnému súdu dňa 10. 05. 2010 a táto bola uznesením zo dňa 03. 03. 2011 č.k. 19Er/318/2010-15 zamietnutá. Posledným návrhom vedeným pôvodne pod sp.zn. 8C/207/2012 si navrhovateľ uplatňoval majetkovú škodu vo výške 3.918,89 eura a náhradu nemajetkovej ujmy vo výške 783,78 eura za nesprávny úradný postup exekučného súdu v konaní vedenom pod sp.zn. 27Er/195/2012, v ktorom súdny exekútor doručil žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie dňa 16. 02. 2012 a o tejto bolo rozhodnuté uznesením exekučného súdu zo dňa 07. 03. 2012 č.k. 27Er/195/2012-13 tak, že žiadosť bola zamietnutá. Opierajúc sa o ust. § 3 ods. 1 písm. d/, ods. 2, § 9 ods. 1, 2, § 15 ods. 1, § 16 ods. 1, § 19 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci, ako i ust. § 44 ods. 1, 2 a § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti a o zmene a doplnení ďalších zákonov v znení účinnom do 31. 05. 2011, ako aj do 17. 01. 2013 (ďalej len „Exekučný poriadok“) dospel k záveru, že návrh navrhovateľa nie je dôvodný, a preto ho v jednotlivých konaniach spojených na spoločné konanie zamietol. Konštatoval, že samotnému uplatneniu nároku malo predchádzať jeho predbežné prerokovanie s príslušným orgánom, t.j. s odporcom, pričom je nesporné, že navrhovateľ dňa 23. 04. 2012 mu doručil žiadosti o predbežné prerokovanie nároku na náhradu škody a po uplynutí 6 mesiacov bola splnená zákonná podmienka pre podanie návrhu na súd, i keď k uplynutiu tejto lehoty došlo až po začatí súdneho konania. Na námietku premĺčania vznesenú odporcom proti nároku na náhradu škody vzniknutému pred dňom 23. 04. 2009 neprihliadol poukazujúc na to, že rozhodnutie exekučného súdu o zamietnutí žiadosti bolo doručené právnomu zástupcovi oprávneného dňa 13. 04. 2011, odkedy neuplynula zákonná 3-ročná lehota do podania návrhu na súd. Následne preto zisťoval opodstatnenosť navrhovateľom tvrdených porušení v postupe exekučného súdu. V súvislosti s námietkou navrhovateľa, že zo strany exekučného súdu došlo k vykonaniu úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok argumentoval, že preskúmanie exekučného titulu exekučným súdom a následné zamietnutie žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nemá za následok nesprávny úradný postup ani porušenie práv oprávneného, nakoľko exekučný súd je oprávnený a povinný skúmať zákonnosť exekučného titulu v ktoromkoľvek štádiu už začatého exekučného konania a to aj bez návrhu a nielen z hľadiska procesného, ale i príslušných hmotnoprávných zákonných ustanovení, ako to konštatoval i Ústavný súd SR vo svojom rozhodnutí pod sp.zn. II. ÚS 499/2010. Taktiež nemal za preukázané, že by v označených exekučných konaniach došlo k nesprávnomu úradnému postupu súdu z dôvodu nevydania rozhodnutia v zákonom ustanovenej lehote, resp. v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov. V tejto súvislosti uviedol, že podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 05. 2010 bol exekučný súd v zákonnej 15-dňovej lehote povinný písomne poveriť exekútora vykonaním exekúcie, táto lehota však platila iba v prípade, ak bolo poverenie vydané pre exekútora na vykonanie exekúcie, v opačnom prípade a teda pokiaľ súd zistil rozpor žiadosti, návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadna lehota na vydanie zamietajúceho uznesenia nebola zákonom ustanovená. Takýto výklad predmetného ustanovenia označil za logický, pretože ak súd zistil rozpor exekučného titulu so zákonom, tak zamietajúce rozhodnutie nebolo možné vydať v 15-dňovej lehote, keďže rozhodnutiu predchádzal postup súdu, v rámci ktorého vyzýval či už súdneho exekútora alebo oprávneného na predloženie podkladov, na základe ktorých došlo k vydaniu exekučného titulu, čo z hľadiska časovej náročnosti mohlo trvať aj niekoľko mesiacov. Množiac sa exekučné konania na základe rozhodcovských rozsudkov a notárskych zápisníc s prihliadnutím na

potrebu ochrany spotrebiteľa si následne uvedomil aj zákonodarca a od 01. 06. 2011 ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku zmenil tak, že lehota 15 dní neplatí, ak ide o exekučné tituly podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/ Exekučného poriadku, pričom znenie ustanovenia pokiaľ ide o vydanie zamietajúceho uznesenia, zostalo nezmenené. Navyše poukázal i na stanovisko Ústavného súdu SR sp.zn. IV. ÚS 471/2012, podľa ktorého samotné nedodržanie zákonom ustanovenej lehoty na rozhodnutie o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie nie je možné považovať za porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov a v primeranej lehote, ale je potrebné skúmať aj objektívne okolnosti, pre ktoré súd nemohol rozhodnúť v zákonnej lehote. Poukázal na to, že v konaniach vedených pôvodne pod sp.zn. 8C/202/2012, 8C/203/2012, 8C/205/2012 a 8C/207/2012 exekučný súd rozhodoval o žiadostiach o udelenie poverenia podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 31. 05. 2011, podľa ktorého pre exekučný titul, akým bol rozhodcovský rozsudok, už lehota 15 dní neplatila, v dôsledku čoho súd o žiadostiach rozhodol v primeranej lehote, čím nedošlo k nesprávnemu úradnému postupu a ani k zbytočným prieťahom. V konaní sp.zn. 8C/204/2012 exekučný súd o žiadosti exekútora rozhodol do 15 dní od jej doručenia, preto návrh v tejto veci označil za bezpredmetný a v pôvodnom konaní sp.zn. 8C/206/2012 s ohľadom na zistenie, že súd skúmal rozpor exekučného titulu so zákonom, ako i zaťaženosť exekučného oddelenia, počet vecí a personálne vybavenie, nemožno postup exekučného súdu považovať za nesprávny úradný postup z dôvodu nevydania rozhodnutia v primeranom čase a bez zbytočných prieťahov. Poznamenal tiež, že zo strany navrhovateľa nebolo doložené žiadne iné rozhodnutie, ktoré by konštatovalo prieťahy v konaní tak, ako je to už ustanovené v § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom od 01. 01. 2013. Uzavrel preto, že základ nárok uplatňovaného navrhovateľom nebol preukázaný, preto sa ďalej nezaoberal výškou škody a majetkovej ujmy, ani jej primeranosťou a návrh v celom rozsahu zamietol. Rozhodnutie o náhrade trov konania založil na ust. § 142 ods. 1 OSP a odporcovi, ktorý mal vo veci plný úspech, nepriznal náhradu trov konania, pretože mu v súvislosti s konaním žiadne trovy nevznikli a odporca si ani žiadne trovy neuplatnil.

Proti tomuto rozsudku podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, domáhajúc sa ním jeho zrušenia a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Dôvodil, že súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností, jeho rozhodnutie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci a postupom súdu účastníkovi konania bola odňatá možnosť konať pred súdom. Namietal, že súd prvého stupňa založil svoje rozhodnutie na základe a s použitím novej právnej úpravy obsiahnutej v ust. § 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z., ktorá sa stala súčasťou právneho poriadku až po vzniku právnej skutočnosti a teda po tom, čo už došlo k založeniu zodpovednostného právneho vzťahu, hoci pri svojom rozhodovaní bol viazaný ust. § 9 ods. 1 v znení zák. č. 514/2003 Z.z. v znení účinnom pred prijatím zák. č. 412/2012 Z.z.. Svojím rozhodnutím de iure a de facto tak aplikoval princíp priamej retroaktivity, čo je neprípustné. Vytkol mu tiež, že odôvodnenie o zániku nároku na náhradu uplatnenej škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom založil na nedôveryhodnosti údajov, čo platné právo nepozná. V tejto súvislosti poukázal na to, že nemal k dispozícii súdny spis exekučného súdu, a preto mohol niektoré skutočnosti len usudzovať podľa sekundárnych prejavov, ktoré mal v realite, z ktorého dôvodu ako dôkaz označil aj exekučný spis a žiadal použiť v ňom obsiahnuté listiny. Samotná nedôveryhodnosť údajov však nič nemôže zmeniť na tom, že zo strany štátneho orgánu došlo k nesprávnemu úradnému postupu, keď rozhodnutie nebolo vydané v zákonom ustanovenej lehote. Poukázal tiež na to, že súd prvého stupňa vôbec nevysvetlil svoj názor, že účastníkom nevznikol stav právnej neistoty, i napriek tomu, že zákonodarca vytvoril legitímnu sféru tolerancie trvania právnej neistoty určením zákonnej lehoty a za situácie, že exekučný súd ignoroval túto legitímnu sféru a posunul trvanie právnej neistoty do času, ktorý je z hľadiska ochrany základného práva na spravodlivý súdny proces neakceptovateľný. Právna istota ohľadom riadneho výkonu exekúcie totiž nemohla byť odstránená rozhodnutím rozhodcovského súdu, ale len súdu exekučného. Ďalej argumentoval, že súdu neprísluší polemizovať o vhodnosti limitácie dĺžky konaní zákonnými lehotami a jeho povinnosťou je aplikovať platné právo a navyše jeho úvahy negujú stabilizovanú judikatúru Európskeho súdu pre ľudské práva, podľa ktorej zodpovednosť štátu za prieťahy v konaní vzniká aj vtedy, ak súdy konajú náležite, ale dĺžku konania ovplyvňujú mimosúdne faktory ako napr. rozsah nevybavenej súdnej agendy, nárast ekonomickej trestnej činnosti atď. Rovnako tak Dohovor zaväzuje zmluvné štáty, aby organizovali svoj právny poriadok spôsobom vyhovujúcim požiadavkám čl. 6 ods. 1, ktorý zahŕňa aj právo na rozhodnutie veci v primeranej lehote a pokiaľ súd a ani samotný štát neprijal žiadne opatrenia na riešenie vzniknutej kritickej situácie, tento nedostatok mu nemôže byť dávany za vinu. Za prejav nesústredenej činnosti súdu prvého stupňa označil jeho presvedčenie o rozpore exekučného titulu so zákonom v súvislosti s výsledkom konania, nakoľko vyhodnocoval skutočnosti, ktoré s predmetom konania nesúviseli. V neposlednom rade vytkol prvostupňovému súdu

zamietnutie jeho návrhu na znalecké dokazovanie len s poukazom, že nepozná dôkazy, ktoré by ho uspokojovali v tvrdení o výške škody, čím mu znemožnil objektívnym spôsobom preukázať výšku materiálnej škody a mechanizmus jej vzniku. Tým svoje rozhodnutie založil na nedostatočne zistenom skutkovom stave.

Odporca sa k podanému odvolaniu písomne nevyjadril.

Odvolaací súd viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 214 ods. 2 OSP s verejným vyhlásením rozhodnutia pri splnení si povinnosti upravenej v ust. § 156 ods. 3 OSP a dospel k záveru, že odvolanie navrhovateľa nie je dôvodné.

Predmetom tohto konania sú návrhy navrhovateľa, ktorými sa voči odporcovi domáha zaplatenia náhrady škody a nemajetkovej ujmy podľa zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci vzniknutých mu v dôsledku nesprávneho úradného postupu Okresného súdu Nitra ako exekučného súdu. Návrhom vedeným pôvodne na súde prvého stupňa pod sp.zn. 8C/202/2012 sa navrhovateľ domáha náhrady škody vo výške 125 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 582,70 eura, vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/203/2012 náhrady škody vo výške 4.057,56 eura a nemajetkovej ujmy vo výške 811,51 eura, vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/204/2012 náhrady škody vo výške 506,77 eura a nemajetkovej ujmy vo výške 101,15 eura, návrhom pôvodne vedeným pod sp.zn. 8C/205/2012 náhrady škody vo výške 125 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 1.220,73 eura, vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/206/2012 náhrady škody vo výške 125 eur a nemajetkovej ujmy vo výške 709,94 eura a vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/207/2012 náhrady škody vo výške 3.918,89 eura a nemajetkovej ujmy vo výške 783,78 eura. Nesprávny úradný postup navrhovateľ vzhľadom na nevydaní rozhodnutia o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie v zákonom stanovenej 15-dňovej lehote a v prieťahoch v konaní pri rozhodovaní o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie a v konaniach vedených pod sp.zn. 8C/203/2012, 8C/204/2012 a 8C/207/2012, tiež i vykonaním úradného postupu bez splnenia zákonných podmienok, keď exekučný súd vykonal opätovné posúdenie práva navrhovateľa na zaplatenie dlhu v časti istiny, čím vytvoril stav zakladajúci reálnu nevykonalnosť istiny a jej príslušenstva založením prekážky veci rozhodnutej. Uznesením súdu prvého stupňa zo dňa 27. 08. 2013 č.k. 8C/202/2012-22 boli označené súdne konania spojené na spoločné konanie s tým, že toto sa bude viesť ďalej pod sp.zn. 8C/202/2012.

Podľa § 3 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. o zodpovednosti za škodu spôsobenú pri výkone verejnej moci v znení účinnom do 01. 01. 2013 (ďalej len „zák. č. 514/2003 Z.z.“), ktorý na danú vec dopadá, štát zodpovedá za podmienok ustanovených týmto zákonom za škodu, ktorá bola spôsobená orgánmi verejnej moci, okrem tretej časti tohto zákona, pri výkone verejnej moci a) nezákonným rozhodnutím, b) nezákonným zatknutím, zadržaním alebo iným pozbavením osobnej slobody, c) rozhodnutím o treste, o ochrannom opatrení alebo rozhodnutím o väzbe a d) nesprávnym úradným postupom.

Zodpovednosti podľa ods. 1 sa nemožno zbaviť (§ 3 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. štát zodpovedá za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom. Za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom stanovenej lehote, nečinnosť orgánu verejnej moci pri výkone verejnej moci, zbytočné prieťahy v konaní alebo iný nezákonný zásah do práv, právom chránených záujmov fyzických osôb a právnických osôb.

Právo na náhradu škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom má ten, komu bola takým postupom spôsobená škoda (§ 9 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Podľa § 17 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. uhrádza sa skutočná škoda a ušlý zisk, ak osobitný predpis neustanovuje inak.

Podľa § 17 ods. 2 zák. č. 514/2003 Z.z. v prípade, ak iba samotné konštatovanie porušenia práva nie je dostatočným zadosťučinením vzhľadom na ujmu spôsobenú nezákonným rozhodnutím alebo nesprávnym úradným postupom, uhrádza sa aj nemajetková ujma v peniazoch, ak nie je možné uspokojiť ju inak.

Výška nemajetkovej ujmy v peniazoch podľa odseku 2 sa určuje s prihliadnutím najmä na: a) osobu poškodeného, jeho doterajší život a prostredie, v ktorom žije a pracuje, b) závažnosť vzniknutej ujmy a na okolnosti, za ktorých k nej došlo, c) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v súkromnom živote a d) závažnosť následkov, ktoré vznikli poškodenému v spoločenskom uplatnení (§ 17 ods. 3 zák. č. 514/2003 Z.z.).

Úvodom je potrebné poznamenať, že v nadväznosti na čl. 46 ods. 3 Ústavy SR a čl. 36 ods. 3, 4 Listiny základných práv a slobôd (zák. č. 23/1991 Zb.), je zák. č. 514/2003 Z.z. osobitným zákonom, ktorý upravuje podmienky a spôsob náhrady škody, ktorá vznikla pri výkone verejnej moci. Na to, aby štát zodpovedal za škodu spôsobenú orgánom vykonávajúcim verejnú moc, musia byť splnené podmienky zodpovednosti za škodu podľa tohto zákona. Základnou podmienkou zodpovednosti štátu je, aby škoda bola spôsobená pri výkone verejnej moci orgánom, ktorý vykonáva verejnú moc niektorým zo spôsobov v zákone špecifikovaných, druhým predpokladom je vznik škody alebo nemajetkovej ujmy a treťou podmienkou je, aby medzi konaním, ktoré viedlo k vzniku škody a samotnou škodou, bola daná priama príčinná súvislosť. Dôkazné bremeno na preukázanie splnenia týchto podmienok znáša poškodený a ak preukáže ich splnenie, štát sa svojej zodpovednosti zbaviť nemôže, keďže zodpovednosť štátu za škodu spôsobenú orgánmi verejnej moci, má charakter objektívnej zodpovednosti bez ohľadu na zavinenie. Z hľadiska spôsobu, akým bola škoda spôsobená, zákon rozlišuje základné dva okruhy zodpovednosti za škodu a to zodpovednosť za škodu spôsobenú nezákonným rozhodnutím (§ 5 a § 6) a zodpovednosť za škodu spôsobenú nesprávnym úradným postupom (§ 9). Zároveň je samostatne upravená zodpovednosť štátu za rozhodnutie o zatknutí, zadržaní alebo inom pozbavení osobnej slobody (§ 7), a tiež za rozhodnutie o treste, o ochrannom opatrení alebo o väzbe (§ 8). I keď zákon explicitne nedefinuje pojem „nesprávny úradný postup“, vo všeobecnosti za takýto možno považovať porušenie pravidiel predpísaných právnymi normami pre konanie štátneho orgánu pri jeho činnosti súvisiacej s výkonom verejnej moci, ktorý sa dotýka individuálnych práv a povinností účastníkov daného konania. Z ust. § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. vyplýva, že za nesprávny úradný postup sa považuje aj porušenie povinnosti orgánu verejnej moci urobiť úkon alebo vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote, nečinnosť takéhoto orgánu, zbytočné prietahy v konaní, ako aj iný nezákonný zásah do práv a právom chránených záujmov fyzických a právnických osôb. Rozhodovanie o náhrade škody spôsobenej nesprávnym úradným postupom je závislé od posúdenia príčinnej súvislosti medzi týmto postupom a vzniknutou škodou ako jedným z rozhodujúcich predpokladov pre vznik škody. Pôjde teda najmä o objasnenie príčin, ktoré viedli k určitému výsledku a o starostlivé zváženie všetkých príčinných súvislostí. Z hľadiska objektívnej zodpovednosti štátu ide o vzťah príčinnej súvislosti vtedy, ak škoda vznikla následkom škodovej udalosti, a preto nesprávny postup orgánu štátu musí byť vždy so vznikom škody vo vzťahu príčiny a následku.

V súdnej veci správne súd prvého stupňa vo svetle týchto záverov posudzoval existenciu predpokladov zodpovednosti odporcu za škodu uplatňovanú navrhovateľom v konaní. V tomto smere v potrebnom rozsahu zistil skutkový stav veci a vyvodil z neho i správny právny záver. Niet totiž sporu, že vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/202/2012, kde podľa navrhovateľa došlo k nesprávnemu úradnému postupu Okresného súdu Nitra (ďalej len „exekučný súd“) v exekučnom konaní vedenom pod sp.zn. 7Er/789/2011 z obsahu tohto spisu vyplýva, že exekučnému súdu bola dňa 15. 08. 2011 doručená žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnej T. U., o vymoženie 530 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava zo dňa 13. 04. 2011 sp. zn. SR 01896/11 a táto bola uznesením exekučného súdu zo dňa 22. 03. 2012 č.k. 7Er/789/2011-10 zamietnutá.

Vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/203/2012 obsah exekučného spisu sp.zn. 10Er/718/2011 dokladuje, že žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnej H. X., o vymoženie 1.306,57 eura s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava zo dňa 31. 03. 2011 sp. zn. SR 01226/11 bola doručená exekučnému súdu dňa 27. 07. 2011, ktorú exekučný súd uznesením zo dňa 21. 03. 2012 č.k. 10Er/718/2011-11 zamietol a následne uznesením zo dňa 17. 04. 2013 č.k. 10Er/718/2011-23 exekučné konanie zastavil. Vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/204/2012 bolo exekučné konanie vedené exekučným súdom pod sp.zn. 34Er/878/2011, žiadosť totožného súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, na návrh totožného oprávneného, proti povinnému L. J., o vymoženie

261,58 eura s príslušenstvom na základe exekučného titulu a to rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava zo dňa 02. 06. 2011 sp. zn. SR 04129/11, bola doručená exekučnému súdu dňa 09. 09. 2011a táto uznesením exekučného súdu zo dňa 13. 09. 2011 č.k. 34Er/878/2011-10 bola zamietnutá a následne uznesením zo dňa 14. 11. 2011 č.k. 34Er/878/2011-10 bolo exekučné konanie zastavené.

Vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/205/2012 navrhovateľ vzhliadol nesprávny úradný postup v konaní exekučného súdu pod sp.zn. 10Er/906/2010, kde žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola súdnym exekútorom JUDr. Rudolfom Krutým doručená exekučnému súdu dňa 24. 11. 2010 a to na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému Y. V., o vymoženie 1.289,97 eura s príslušenstvom, exekučným titulom bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava zo dňa 14. 06. 2010 sp. zn. SR 04950/10, o tejto žiadosti exekučný súd rozhodol uznesením zo dňa 01. 06. 2012 č.k. 10Er/906/2010-9, ktorým žiadosť zamietol a uznesením zo dňa 19. 03. 2013 č.k. 10Er/906/2010-22 exekučné konanie zastavil.

Vo veci pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/206/2012 obsah exekučného spisu sp.zn. 19Er/318/2010, v ktorom konaní malo dôjsť k nesprávnemu úradnému postupu exekučného súdu, preukazuje, že žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie bola exekučnému súdu doručená dňa 10. 05. 2010 a to na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému P. U., o vymoženie 378 eur s príslušenstvom na základe exekučného titulu a to rozsudku Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava zo dňa 12. 01. 2010 sp. zn. SR 22413/09, pričom exekučný súd dňa 12. 05. 2010 vyzval prostredníctvom exekútora oprávneného na predloženie zmluvy o úvere, všeobecných obchodných podmienok, ako aj dohody o vyplnení zmenky. Až na opätovnú výzvu zo dňa 02. 02. 2011 požadované doklady boli exekučnému súdu predložené dňa 24. 02. 2011. Následne exekučný súd uznesením zo dňa 03. 03. 2011 č.k. 19Er/318/2010-15 žiadosť súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie zamietol a uznesením zo dňa 20. 07. 2011 č.k. 19Er/318/2010-22 exekučné konanie zastavil.

V poslednej veci, pôvodne vedenej pod sp.zn. 8C/207/2012 z obsahu spisu exekučného súdu pod sp.zn. 27Er/195/2012 vyplýva, že žiadosť súdneho exekútora JUDr. Rudolfa Krutého o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie na návrh oprávneného Pohotovosť, s.r.o., proti povinnému L. X., o vymoženie 1.431,91 eura s príslušenstvom na základe exekučného titulu, ktorým bol rozsudok Stáleho rozhodcovského súdu spoločnosti Slovenská rozhodcovská, a.s., Bratislava zo dňa 02. 08. 2011 sp. zn. SR 06991/11, bola exekučnému súdu doručená dňa 16. 02. 2012 a o tejto exekučný súd rozhodol uznesením zo dňa 07. 03. 2012 č.k. 27Er/195/2012-13 v spojení s uznesením Krajského súdu v Nitre zo dňa 30. 08. 2012 č.k. 26CoE/77/2012-29 tak, že túto zamietol. Podľa navrhovateľa vyššie popísané postupy exekučného súdu vykazujú znaky nesprávneho úradného postupu, keď k rozhodnutiu exekučného súdu o žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie došlo po uplynutí zákonnej 15-dňovej lehoty a s takým časovým oneskorením, ktoré je potrebné s ohľadom na právnu zložitosť veci a potrebu spolupráce s účastníkmi konania hodnotiť ako prietiahy v konaní. Odpoveď, či došlo k vydaniu, resp. nevydaniu rozhodnutia exekučného súdu v zákonom ustanovenej lehote, poskytuje ust. § 44 ods. 2 zák. č. 233/1995 Z. z. (ďalej len „Exekučný poriadok“).

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom do 01. 06. 2010 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 44 ods. 2 Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 06. 2010 súd preskúma žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie, návrh na vykonanie exekúcie a exekučný titul. Ak súd nezistí rozpor žiadosti o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie alebo návrhu na vykonanie exekúcie alebo exekučného titulu so zákonom, do 15 dní od doručenia žiadosti písomne poverí exekútora, aby vykonal exekúciu, táto lehota neplatí, ak ide o exekučný titul podľa § 41 ods. 2 písm. c/ a d/. Ak súd zistí rozpor žiadosti alebo návrhu alebo exekučného titulu so zákonom, žiadosť o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie uznesením zamietne. Proti tomuto uzneseniu je prípustné odvolanie.

Podľa § 41 ods. 1 Exekučného poriadku exekučným titulom je vykonateľné rozhodnutie súdu, ak priznáva právo, zaväzuje k povinnosti alebo postihuje majetok.

Podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku v znení účinnom od 01. 06. 2011, podľa tohto zákona možno vykonať exekúciu aj na podklade vykonateľných rozhodnutí rozhodcovských súdov a rozhodcovských komisií zmierov nimi schválených.

Odvolací súd v zhode so súdom prvého stupňa zastáva názor, že z prejavu vôle normotvorcu obsiahnutom v zhora citovaných ustanoveniach plynie záver, podľa ktorého 15-dňová lehota od doručenia žiadosti exekútora pre exekučný súd, sa vždy vzťahovala len na vydanie poverenia na vykonanie exekúcie. Prejav vôle vyjadrený v právnej norme je totiž potrebné ozrejmiť výkladovými metódami, ktoré zachovávajú autenticitu sledovaného zámeru, čo umožňuje výklad doslovný, gramatický a systematický, pričom niet dôvodu pre použitie analógie. V tejto súvislosti je zvlášť významné, že úmyslom zákonodarcu bolo práve zefektívnenie exekučného konania v snahe dosiahnuť, aby poverenie na vykonanie exekúcie nebolo zdržiavané nečinnosťou exekučného súdu a tak prispieť k lepšej vymožiteľnosti práva. Táto požiadavka však stráca svoj základný význam a opodstatnenosť v prípade, že niet exekučného titulu pre jeho rozpor so zákonom ako materiálneho predpokladu každej exekúcie. Neznamená to však, že i vtedy exekučné konanie nemusí naplniť právo účastníka na prejednanie veci v primeranej lehote a bez zbytočných prieťahov vyplývajúce z čl. 48 ods. 2 ústavy a článku 6 ods. 1 Dohovoru, aby sa tak odstránil stav právnej neistoty, v ktorej sa nachádza osoba domáhajúca sa rozhodnutia štátneho orgánu. Pokiaľ by ale zákonodarca mal úmysel, aby 15-dňová lehota exekučného súdu dopadala i na rozhodnutie, ktorým zamietne žiadosť exekútora o udelenie poverenia, bol by to explicitne zakotvil spôsobom ako v niektorých ďalších ustanoveniach Exekučného poriadku, napr. v ust. § 44 ods. 8, § 50 ods. 2 Exekučného poriadku, v ktorých uložil exekučnému súdu rozhodnúť (či už pozitívne alebo negatívne) v tam stanovenej lehote na rozdiel od ust. § 44 ods. 2 Exekučného poriadku, kde uložil exekučnému súdu do 15 dní od doručenia žiadosti „poveriť“ exekútora, aby exekúciu vykonal. Obdobnú paralelu možno nájsť i v odvolaní proti rozhodnutiam v exekučnom konaní, ktoré v zásade nie je prípustné (§ 202 ods. 2 OSP), pokiaľ Exekučný poriadok výslovne vo svojich ustanoveniach nezakotvuje, že odvolanie prípustné je a taktiež i v ustanoveniach Občianskeho súdneho poriadku (napr. § 16 ods. 1, § 75 ods. 4, 5, § 92 ods. 5, § 95 ods. 3 atď.), ktoré sa na exekučné konanie použijú, ak Exekučný poriadok neustanovuje inak (§ 251 ods. 4 OSP). S ohľadom na cieľ a zásady Exekučného poriadku, na ktorých je budovaný, preto jeho ust. § 44 ods. 2 nie je možné interpretovať rozširujúcim spôsobom tak, ako to predkladá navrhovateľ. Odvolacím súdom zastávaný názor v konečnom dôsledku, s prihliadnutím na vzájomné súvislosti a účel sledovaný právnou úpravou, nemožno označiť ani za neprimeraný alebo svojvoľný výklad práva upierajúci základné práva a slobody, súčasťou ktorých je i právo na súdnu ochranu. Navyiac s účinnosťou od 01. 06. 2011 zákonodarca v prípade exekučného titulu podľa § 41 ods. 2 písm. d/ Exekučného poriadku neviazal ani vydanie poverenia na vykonanie exekúcie pre súdneho exekútora na zákonnú 15-dňovú lehotu od doručenia jeho žiadosti. Vychádzajúc z týchto záverov v súdnej veci s ohľadom na skutočnosť, že žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie boli exekučným súdom vo všetkých označených exekučných konaniach zamietnuté, nedošlo tak z jeho strany k porušeniu povinnosti vydať rozhodnutie v zákonom ustanovenej lehote a teda z tohto dôvodu ani k nesprávnemu úradnému postupu.

Rovnako tak odvolací súd v zhode so záverom súdu prvého stupňa zastáva názor, že v sporom dotknutých exekučných konaniach neboli preukázané ani navrhovateľom avizované zbytočné prieťahy, ktoré tvrdenie podliehalo prieskumnej činnosti súdu z hľadiska platnej právnej úpravy § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z. v čase vzniku zodpovednostného vzťahu. Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy, každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prieťahov a v jeho prítomnosti, aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Právo každého na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu, zakotvuje i čl. 6 ods. 1 prvej vety Dohovoru. V tomto smere rozsiahla rozhodovacia prax ústavného súdu ustálila, že pri rozhodovaní, či vo veci došlo k prieťahom v konaní, sa zohľadňujú tri kritéria, ktorými sú: právna a faktická zložitosť veci, o ktorej súd rozhoduje, správanie účastníka konania a spôsob, akým súd v konaní postupoval. Hodnotiac postup exekučného súdu z hľadiska týchto kritérií, s ohľadom na okolnosti daných vecí, ktoré súd prvého stupňa popísal v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia a s ktorými sa odvolací súd plne stotožňuje, nemožno vzhliadnuť v jeho postupe zbytočné prieťahy. Tento záver je súladný i s konštantnou judikatúrou Ústavného súdu SR, podľa ktorej pri posúdení, či došlo alebo nedošlo k porušeniu práva na prerokovanie veci bez zbytočných prieťahov zaručeného v čl. 48 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky sa síce prihliada na lehoty, ktoré sú uvedené v ústave alebo v zákone,

ale ich nedodržanie sa automaticky nepovažuje za porušenie uvedeného základného práva, pretože aj v týchto prípadoch sú rozhodujúce všetky okolnosti danej veci. Pojem „zbytočné prieťahy“ je autonómny a nemožno ho vykladať a aplikovať len s ohľadom na lehoty uvedené v zákone. S ohľadom na konkrétne okolnosti veci sa totiž ani v týchto prípadoch postup dotknutého štátneho orgánu nemusí vyznačovať takými významnými prieťahmi, ktoré by bolo možné kvalifikovať ako zbytočné prieťahy v zmysle čl. 48 ods. 2 Ústavy SR (porovnaj II. ÚS 64/97, I. ÚS 63/00, I. ÚS 16/02).

K navrhovateľom posledne tvrdenému dôvodu nesprávneho úradného postupu v súvislosti so zamietnutím žiadosti súdneho exekútora o udelenie poverenia na vykonanie exekúcie pre rozpor rozhodcovského rozsudku so zákonom, v dôsledku čoho nie je spôsobilým exekučným titulom, týkajúceho sa pôvodných konaní sp.zn. 8C/203/2012, 8C/204/2012 a 8C/207/2012, odvolací súd nepovažuje za zmysluplné sa bližšie vyjadrovať a v podrobnostiach odkazuje na správne a presvedčivé dôvody napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa. Poukazuje ďalej len na to, že v tomto smere sú právne závery ustálené judikatúrou Najvyššieho súdu SR aj Ústavného súdu SR a odvolací súd nemá dôvod sa od nich odkloniť. V konečnom dôsledku sú dobre známe i samotnému navrhovateľovi, resp. by mu mali byť, keďže mu ako oprávnenému v exekučných veciach boli doručené tisíce rozhodnutí, týkajúcich sa danej problematiky. Za daných okolností, tak i podľa názoru odvolacieho súdu navrhovateľ nepreukázal, že zo strany exekučného súdu došlo v niektorom z ním označených exekučných konaní k nesprávnemu úradnému postupu v zmysle § 9 ods. 1 zák. č. 514/2003 Z.z., čím nebol naplnený základný predpoklad pre zodpovednosť odporcu za navrhovateľom v tomto konaní požadovanú náhradu škody a nemajetkovú ujmu. Odvolací súd ale tiež dodáva, že pokiaľ navrhovateľ nedisponoval spôsobilými exekučnými titulmi, nemohol sa v rámci exekúcie vôbec domôcť ani nárokov od povinných vyplývajúcich mu z úverových zmlúv, a preto s rozhodcovskými rozsudkami ako nulitnými aktami v exekučných konaniach sa ani nemôže spájať vznik akejkoľvek škody alebo nemajetkovej ujmy oprávneného pre samotnú nemožnosť realizácie exekúcie. Premieta sa tu tak zásada, podľa ktorej „na neprávne nemožno stavať právo“.

Záverom odvolací súd konštatuje, že hoci navrhovateľ ani nekonkretizoval svoj odvolací dôvod a postup prvostupňového súdu v konaní, ktorým malo dôjsť k odňatiu mu možnosti konať pred súdom, odvolací súd po preskúmaní veci a konania, ktoré mu predchádzalo, takúto vadu konania podľa § 221 ods. 1 písm. f) OSP nezistil. I ďalšie skutočnosti vytýkané navrhovateľom v jeho odvolaní sú bez právneho významu, keď tvrdenie v súvislosti s vierohodnosťou údajov sa preskúmaného rozsudku vôbec netýka a otázka znaleckého dokazovania výšky škody by prípadne prichádzala do úvahy len po zistení existencie zodpovednostného vzťahu odporcu k uplatňovaným nárokom.

Z vyššie uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 v spojení s § 142 ods. 1 a § 151 ods. 1 OSP tak, že v odvolacom konaní úspešnému odporcovi náhradu trov odvolacieho konania nepriznal, keďže odporca návrh na priznanie náhrady trov odvolacieho konania nepodal.

Toto rozhodnutie bolo prijaté odvolacím senátom pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku odvolanie nie je prípustné.